

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno Christi 1063. Usque Ad Annum 1100

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1761

VD18 90117964

§. 10. Literæ datæ de Excommunicatione Regum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66363](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66363)

Sæculum XI. in quo Achardus Sedis Arelatensis in-
 A. C. 1081. for depositus, eique Gibelinus subroga-

tus. In eodem Concilio Antelmus Ar-
 chiepiscopus Embrodunensis, Hugo Epi-
 scopus Gratianopolitanus & Desiderius
 Cabellionensis electi; quos a Legato Ro-
 mam deductos Papa consecravit. Ar-
 chiepiscopum vero Narbonensem Gui-
 §. 20. fredum, Præfulatu indignum, multoties
 excommunicatum anno millesimo se-
 ptuagesimo nono mors abstulit, eique

Dalmatius Canonice successit. At Be-
 rengarius Vicecomes Petrum filium
 VII. ep. 16. suum in hanc Sedem intrudere conaba-
 Catal. mem. tur, & conjecturæ locus est, eundem
 lib. 5. p. 781. esse, in quem prius lata depositionis Sen-
 tentia in Concilio Romano confirmata.

§. X.

*Litteræ datæ de Excommunicatione
 Regum.*

Eodem anno millesimo octogesimo pri-
 mo Gebhardus Archiepiscopus Sa-
 lisburgensis ad Hermannum Episcopum
 Metensem epistolam dedit, cujus hoc
 est initium: *Bis jam missis ad me nunciis
 interrogasti, quid in hac divisione Eccle-
 siæ sentiendum sit, ut iis, qui contrarium
 tenent, respondere valeas.* Tum statum
 quæstionis exponit in hunc modum:
*In causa præsentē illud solum tenemus,
 quod Ecclesia semper usque ad infelicia bac*

tempora credidit; nimirum cum excom-
 municatis non esse communicandum, cum
 tamen Adversarii nostri a communione eo-
 rum non abstineant, & doceant non esse
 abstinentum. Hæc diffidiorum & seditio-
 num causa. Probat deinde Excommuni-
 cationis Censuram valere, usque dum
 post examen Canonicum tollatur. Da-
 mnat iniquitatem Schismaticorum, qui
 Wormatiæ Gregorium Papam nec con-
 victum, nec auditum, & ne quidem vo-
 catum deposuerant. Hæ sunt, inquit,
 discordiæ origines; ideo, quod Adver-
 sarii faciunt, cum iis non communica-
 mus, ideo nec Papam rejicere, nec alium,
 ipso superstite, & in Ecclesiæ communi-
 one existente, recipere audemus.

Quia vero Catholicis & ipsi Papæ
 objiciebatur, quod fidem Regi Henrico
 juratam violassent, mire se torquet, ut
 respondeat. Dicit, juramentum, quod
 Episcopi in sua Ordinatione Papæ præ-
 starent, illi Sacramento esse præponen-
 dum, quo se Regi obstrinxissent. Nun-
 quam fidem Regi debitam melius serva-
 ri, quam si ei fideliter serviatur; neuti-
 quam autem fideles dici posse subditos,
 qui criminum, quibus Princeps se illiga-
 ret, conscii essent, & malis consiliis in
 suam perniciem impellerent. Juramen-
 ta contra justitiam edita non valere.
 Tandem tempus advenisse, quo Catho-

Ff 4   lici

Sæculum XI.
 A.C. 1081.

p. 15.

p. 17.

p. 20.

p. 24, 25.

Sæculum XI. A.C. 1081. lici ad rejiciendum Papam compelle-
rentur, si Principi fideles haberi vel-
lent. (*)

Ex his Responsionibus Gebhardus ne-
quidem statum quæstionis intellexisse vi-
detur; neutiquam enim, ad servandam
Regi suo fidem, necessarium erat, obe-
dientiam Pontifici debitam denegare.
Regi obediendum erat in Temporalibus,
& Papæ in Spiritualibus. Regi scelus
imperanti non erat obtemperandum;
unde tamen male inferebatur, nullum
amplius obedientiæ genus ipsi præstan-
dum esse. Vetitum erat cum eo com-
municare in rebus ad exercitium Reli-
gionis pertinentibus, non vero in iis
obsequiis, quæ ad Rempublicam admi-
nistrandam necessaria erant. Rationi
consentaneum erat, Henricum haberi
excommunicatum, Gregorium Legiti-
mum

(*) In Historia Salisburgensi lego: Porro
Gebhardus quanto antea Cæsari charus...
tanto post Wormatiensia Acta magis inuisus
iram ejus gravissimam incurrit. Nec mora:
violenta a Cæsaris factione secuta irruptio...
hinc actæ ex ipsis Ecclesiis prædæ, expilata ci-
vitas, vastata arva, cæditus etiam & incendiis
passim sævitum &c. Et infra: Interim Geb-
hardo absente in Salisburgensem Cathedram a
Cæsare intrusus, exercitatus Ecclesiarum præ-
do Berchtoldus &c.

num Papam, & Guibertum Antipa-
 pam, atque etiam affirmare, cum ex-
 communicatis non esse communican-
 dum; sed inde erui non debebat, Hen-
 ricum non amplius Regem existiman-
 dum esse. Nec etiam in tota hac epi-
 stola, quæ est admodum longa, Gebhar-
 dus ullum argumentum potestatis Eccle-
 siæ in Bona Regum temporalia datæ af-
 fert, aut id omnino probare conatur. (*)

Sub idem tempus Gregorius Papa,
 data ad Hermannum Episcopum Meten-
 sem altera epistola, illis respondit, qui
 orto inter Henricum & Pontificem Ro-
 manum schismate affirmabant, nec Re-
 ges excommunicari posse, nec eorum
 Subditos a jurejurando fidelitatis absol-
 vi. Repetit eadem argumenta, quæ in
 epistola sua anni millesimi septuagesimi

Sæculum XI,
 A.C. 1081.

De Excom-
 municatione
 Regum.

Sup. lib.
 LXII. §.30.

Ff 5   sexti

(*) In aliquo tamen casu deponi se posse
 Henricus putabat; nam in epistola ad S. Gre-
 gorium VII. post Decretum Brixionense data,
 quam, ut ait Palatius, temulentus scripsit, di-
 cit: *Quem (Regem) Sanctorum Patrum tra-*
ditio soli Deo judicandum docuit; nec pro ali-
quo erimine, nisi a Fide (quod absit) exorbita-
verimus, deponendum coasseruit. In fine epi-
 stolæ subdit: *Tu igitur . . . descende, vendi-*
catam tibi Sedem Apostolicam relinque . . .
Ego Henricus Rex Dei Gratia, cum omnibus
Episcopis nostris tibi dicimus, descende, descende.

Sæculum XI sexti adhibuerat, & adjungit exemplum
A.C. 1081. Arcadii Imperatoris, a S. Innocentio Pa-

p. 270. pa excommunicati, quod S. Joannem
tom. 2. Conc. Chrysostrum de Sede sua pelli non
p. 1307. prohibuisset. Verum S. Innocentii epi-

Hermant.
vit. S. Chrys.
lib. IX. c. 2.

stola, in qua excommunicatio ista legi-
tur, ab omnibus viris doctis ut apocry-
pha rejicitur, & quamvis etiam esset ge-
nuina, in ea Arcadius solum excommuni-
catur, a Dignitate Imperiali autem non
deponitur. De quo præcipue in causa
Henrici Regis agebatur. Dicit deinde
Gregorius VII. *Major potestas Exorci-
stæ quam cuiquam p[ro] Principi Laico tribui-
tur; quippe Reges & Principes, quia ad
Christianæ Religionis præcepta mores suos
non componunt, Demonum sunt mancipia.
Si ergo Exorcistæ imperium in Demones
acceperunt, cur non multo magis in De-
monum mancipia & membra? si vero
Exorcistis hoc dominium est, cur non ma-
jore jure Episcopis? Tum potestatem
remittendi peccata & Sacramenta con-
ferendi extollit, ut ostendat, quam alte
Sacerdotes supra Reges positi sint. Et
subjungit: *Tandem boni Christiani, cu-
juscunque ordinis sint, potius Reges babe-
ri merentur, quam mali Principes. Illi
enim Dei gloriam quærentes, sibi ipsis do-
minantur, hi proprio lucro inbiantes, ad-
versarios suos more tyrannorum oppri-
munt. Illi membra sunt Jesu Christi,*
bi*

bi vero Diaboli. Quid vero exinde se-
 queretur, nisi Reges impios a nemine
 pro Regibus haberi debere. Sed hære-
 lis esset, & idem de malis Episcopis dici
 posset. His Papa, ut Reges humilita-
 tem doceat, adjicit; paucos ex Regio
 ordine reperiri Sanctos, sed plurimos
 gravissime peccare, & onus pœnitentiæ
 refugere. Dicit, Sacram Sedem Episco-
 pos, qui eam tenent, Sanctos efficere,
 atque ad hoc probandum citat Symma-
 chi Papæ Decreta, nempe Ennodii Apo-
 logiam, quam suo tempore retuli. Ve-
 rum obstupescendi locus est, Pontificem
 hoc paradoxum dediscere non potuisse,
 postquam tot Papas summo fastigio in-
 dignos Sæculum X. tristi exemplo osten-
 disse.

Sæculum XI.
 A.C. 1081.

Sup. lib.
 XXX. c. 55.

§. XI.

Jura Papæ in omnia Regna.

Gregorius VII. non solum sibi persua-
 sum habebat, ad servandum con-
 gruam rerum ordinem Potestatem Sæ-
 cularem Spirituali oportere esse subje-
 ctam, sed etiam Titulos peculiare sibi
 esse credebat, quibus omnia Europæ Re-
 gna sibi obnoxia redderet. Quod spe-
 ciatim ex ejus epistolis monstrabo.

Primo dicebat, Jus sibi esse dandi
 Imperium Occidentis cum corona Cæ-
 sareæ; & hoc procul dubio causa est,
 quod

Mabill. Di-
 plom. II. c.